

တက်ကျသံ၊ နှာသံနှင့် သံရပ်များအားလုံးကို ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ထို့ပြင် အသတ်ရေးထုံးနှင့် ယှဉ်သော အသံများကိုလည်း ဖော်ပြမထားသေးသဖြင့် သရသံအားလုံးကို လွှမ်းခြုံနိုင်သော အရေးအသား မဖြစ်နိုင်သေးပါ။ သို့ဖြစ်ရာ သရသံအားလုံးနှင့်ဆိုင်သော အရေးသင်္ကေတများနှင့် ပတ်သက်၍မူ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် သရသံ(၄၇)လုံး ဇယားကို ကြည့်ရှုစေလိုပါသည်။

အခြေခံသရနှင့် သင်္ကေတပြဇယား

သရအက္ခရာ	အ	အာ	ဣ	ဤ	ဥ	ဦ	ဧ	အဲ	ဩ	ဩ	အို
အသံထွက်	အ	အာ	အိ	အီ	အု	အူ	အေ	အဲ	အော	အော်	အို
သင်္ကေတ	-	-ာ	ိ	ီ	ု	ူ	ေ	ဲ	ော	ော်	ို
တွဲပုံ(ဥပမာ)	ခ	ခါ	ခိ	ခီ	ခု	ခု	ခေ	ခဲ	ခေါ	ခေါ	ခို

သင်ရိုးသရနှင့် သင်္ကေတပြဇယား

သရအက္ခရာ	အ	အာ	ဣ	ဤ	ဥ	ဦ	ဧ	အဲ	ဩ	ဩ	အံ	အား
အသံထွက်	အ	အာ	အိ	အီ	အု	အူ	အေ	အဲ	အော	အော်	အံ	အား
သင်္ကေတ	-	-ာ	ိ	ီ	ု	ူ	ေ	ဲ	ော	ော်	ံ	ား
တွဲပုံ(ဥပမာ)	က	ကာ	ကိ	ကီ	ကု	ကူ	ကေ	ကဲ	ကော	ကော်	ကံ	ကား

၂-၂-၃။ အခြားအရေးသင်္ကေတအမှတ်အသားများ

မြန်မာဘာသာစကား၏ အရေးအသားစနစ်တွင် စာလုံးကြီး၊ စာလုံးသေး၊ ကော်မာစသည်တို့မရှိဘဲ ပုဒ်ဖြတ်ပုဒ်ရပ်အဖြစ် ဖော်ပြရန်အတွက် ပုဒ်ကလေး(တစ်ချောင်းပုဒ်)၊ ပုဒ်မ(နှစ်ချောင်းပုဒ်)တို့ကို အသုံးပြု ရသည်။ ပုဒ်ကလေးကို ဝါကျတစ်ခုအတွင်း အရေးပါသောပုဒ်များ မရောထွေးစေရန် ခြားရာ၌ အသုံးပြုပြီး၊ ပုဒ်မကိုမူ ဝါကျဆုံးကြောင်း ဖော်ပြရန်အတွက် အသုံးပြုသည်။ အခြားသင်္ကေတများဖြစ်သော လက်သည်း ကွင်း၊ မျဉ်းစောင်း၊ မျဉ်းတို့ကို စာအုပ်တွင် တွေ့ရှိပါကလည်း ကလေးများ သတိပြုမိအောင် ရှင်းပြသင့်ပါသည်။

၃။ ဝေါဟာရများ

၃-၁။ နေ့စဉ်အသုံးများသော စကားလုံးများ

ကလေးငယ်များကို စာရေးစာဖတ်သင်ကြားရာတွင် ဗျည်း၊ သရ၊ အက္ခရာများကို ခွဲခြားမသင်ကြား မီတွင် စကားလုံးအချို့ကို သင်ကြားနိုင်ပါသည်။ အချို့သော စကားလုံးများကို အမြင်ဖြင့် စွဲသွားအောင် သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် စာရေးစာဖတ် မြန်ဆန်မှန်ကန်စွာ တတ်မြောက်ရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ် ပါသည်။ ထပ်ကာထပ်ကာ မြင်ရတွေ့ရများပြီး အမြင်ဖြင့် မှတ်မိသော စကားလုံးများဖြင့် အမြင်စွဲစကားလုံး များဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် စာရေးစာဖတ်တတ်သည်ဆိုသည်မှာ စကားလုံး အားလုံးနီးပါး လောက်ကို အမြင်စွဲဖြင့် ဖတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမြင်စွဲဖြင့် စကားလုံးများကို မှတ်သားသို့လျှောက်ပုံမှာ ကလေးတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မတူနိုင်ပါ။ တစ်ဦးချင်းစီ ထိတွေ့ရင်းနှီးရသည့် စကားလုံးများအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ သူငယ်တန်း ဆရာများကို ကလေးများအမြင်စွဲဖြင့် ဖတ်နိုင်အောင် လုပ်ပေးသင့်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားတွင် နေ့စဉ်တွေ့ရ ဖတ်ရှုရသည့် စာသားတစ်ပုဒ်အတွင်း (၅၀)%သော စကားလုံးများမှာ အသုံးအများဆုံးစကားလုံး (၁၀၀)အတွင်းတွင် ပါဝင်နေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ အဆိုပါစကားလုံး (၁၀၀)ကို အမြင်စွဲအဖြစ် မှတ်သားမိသော ကလေးအနေဖြင့် စာရေးစာဖတ်တတ်မြောက်မှုတွင် ရှေ့သို့ ရောက်နေပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြန်မာစကားတွင် အသုံးအများဆုံးသော စကားလုံးများကို ရှာဖွေပြီး အမြင်စွဲဖြင့် သင်ကြားပေးနိုင်ပါသည်။

အများဆုံးမြင်တွေ့နေကျ အမြင်စွဲ စကားလုံးများ

၁။ -ရှိုတယ်	၂၆။ -ပြီး	၅၁။ -မ-ခင်	၇၆။ -အဘွား
၂။ -ဖြစ်တယ်	၂၇။ -တဲ့-	၅၂။ -ဟုတ်ကဲ့	၇၇။ -သမီး
၃။ -လဲ	၂၈။ -ပေမဲ့	၅၃။ -သူ	၇၈။ -သား
၄။ -လား	၂၉။ -ပဲ	၅၄။ -နိုင်/ငါ	၇၉။ -စကား
၅။ -မယ်	၃၀။ -မ-ဘဲ	၅၅။ -လုပ်	၈၀။ -ငါး
၆။ -မှာ	၃၁။ -ရင်/လျှင်	၅၆။ -စမ်း	၈၁။ -ဝါး
၇။ -ပါ	၃၂။ -တော့	၅၇။ -တုန်း	၈၂။ -နွား
၈။ -နဲ့	၃၃။ -တာ	၅၈။ -ရေး	၈၃။ -လျှာ
၉။ -မလို့	၃၄။ -နော်	၅၉။ -ဖတ်	၈၄။ -နေ
၁၀။ -တယ်	၃၅။ -လေ့ရှိ	၆၀။ -ပြော	၈၅။ -လူကလေး
၁၁။ -ဘူး	၃၆။ -ဆိုရင်	၆၁။ -သွား	၈၆။ -ကလေး
၁၂။ -ရှိ	၃၇။ -လိုက်	၆၂။ -ထိုင်	၈၇။ -အသီး
၁၃။ -ဒါ	၃၈။ -ဘယ်တော့	၆၃။ -ထ	၈၈။ -သစ်ပင်
၁၄။ -ပြီ	၃၉။ -ကျွန်တော်	၆၄။ -စား	၈၉။ -ကျောင်း
၁၅။ -ရဲ့	၄၀။ -ကျွန်မ	၆၅။ -ကြည့်	၉၀။ -ဘယ်/ညာ
၁၆။ -အုန်း/ဦး	၄၁။ -ရေ	၆၆။ -တွက်	၉၁။ -ထီး
၁၇။ -ပေါ့	၄၂။ -အမေ	၆၇။ -ပုံဆွဲ	၉၂။ -ဖိနပ်
၁၈။ -ဟင့်အင်း	၄၃။ -အဖေ	၆၈။ -ပျင်း	၉၃။ -သောက်
၁၉။ -ဆုံး	၄၄။ -အစ်မ	၆၉။ -ဆို	၉၄။ -လို့
၂၀။ -က	၄၅။ -အစ်ကို	၇၀။ -မ	၉၅။ -မလို့
၂၁။ -လို့ပါ	၄၆။ -ညီလေး	၇၁။ -မောင်	၉၆။ -စားပွဲ
၂၂။ -ကို	၄၇။ -ညီမလေး	၇၂။ -ဒေါ်	၉၇။ -ကုလားထိုင်
၂၃။ -ဟာ	၄၈။ -သူငယ်တန်း	၇၃။ -ဦး	
၂၄။ -လို့	၄၉။ -ဦးလေး	၇၄။ -ဆရာမ	
၂၅။ ဒီ/သည်	၅၀။ -အဒေါ်	၇၅။ -အဘိုး	

အပိုင်း(၂)

ဘာသာစကားအထောက်အကူပြု

တေးကဗျာများ၊ ပုံပြင်များ

စကားထာများ

က မှ အ အထိ ဗျည်းအက္ခရာကဗျာများ

က

ကကြီးရေက မမက
ကကြီးစုံစွာ က
ပျော်ရွှင်မြူးကြွ ကခုန်ပြီး
ဆိုင်းတွေ ဝံ့တွေတီး။

ခ

ခခွေး ခခွေး ခရုလေး
ပန်းပင်တက်တဲ့ ခရုလေး
သွားနေတာက ခပ်နေ့နေ့
ဖယ်ရှားကြစို့လေး။

ဂ

ဂငယ် ဂငယ်
ဂဏန်း သင်မယ်
တစ် နှစ် သုံး လေး ရေတွက်မယ်
ဂရုစိုက်ပါကွယ်။

င

ငကလေး ငကလေး
အရွယ် ငယ်ငယ်လေး
ငလက်မလေး အရွယ်ငယ်
ငေးငေးမှိုင့်မှိုင့် မနေနဲ့ကွယ်

စ

စလုံး စလုံး
ဖိုးစလုံး
ခါးကို ကုန်းလို့ စပါးစိုက်တုန်း
အထွက်တိုးမှာမို့ ပြုံး။

ဆ

ဆလိမ်ဆလိမ်
ကျောင်းတက်ချိန်
ကျောင်းတက်ချိန်မှာ ပျော်ရွှင်လှ
ဆရာမကို နှုတ်ဆက်ကြ။

ဇ

ဇကွဲလေး ဇကွဲလေး
ဇလပ်ဖြူဖြူဖွေး
ဇလပ်ဖြူက မွေးကြူကြူ
မလေးပန်ဖို့ ယူ။

ည

ည...ည...ည...ည လပြည့်ည
ဖိုးရွှေလက ဝင်းပပ
လရောင်အောက်မှာ ပျော်ရွှင်လို့
တို့တွေ ကစားကြစို့။

တ

တဝမ်းပူတဝမ်းပူ
ဝမ်းဗိုက်ကလေးကပူ
တဝမ်းပူလေး လှလှရေး
တအား ပျော်တယ်လေး။

ထ

ထဆင်ထူး ထဆင်ထူး
တို့တွေ ထမင်းခူး
ထူးထူးခြားခြား ပြင်ဆင်ကွယ်
တို့တွေ ဝိုင်းစားမယ်။

ဒ

ဒထွေး ဒထွေး
မဒထွေး
ဒထွေးလေးက ဒရယ်မလေး
ဟိုဟို ဒီဒီပြေး။

ဇ

ဇအောက်ခြိုက် ဇအောက်ခြိုက်
ဝတ်ဆံလေးနဲ့ ဇအောက်ခြိုက်
နှစ်ခြိုက်စရာ ဇလေ့များ
တို့များ အလေးထား။

န

နငယ်နငယ် ကိုနငယ်
အစွမ်း ရှိလှတယ်
နဂါးငယ်နဲ့ နပန်းလုံး
ဘယ်တော့မှ သူမရှုံး။

ပ

ပစောက်လေး ပစောက်လေး
ပလွေ သံချိုပေး
ပဝါလေးနဲ့ ရွှေမင်းသမီး
ပထမရလို့ ရှုမငြီး။

ဖ

ဖဦးထုပ်ဖဦးထုပ်
နေပူဆောင်းတဲ့ ဖဦးထုပ်
ဦးထုပ်ကလေး ဆောင်းခဲ့ကွယ်
ဖရဲသီးစိတ် သွားဝယ်မယ်။

ဗ

ဗထက်ခြိုက် ဗထက်ခြိုက်
ဗဟုသုတ အလွန်ကြိုက်
နှစ်ခြိုက်စရာ မှတ်သားထား
ဗလာစာအုပ်မှာ ရေးစို့လား။

ဘ

ဘကုန်း ဘကုန်း
ဘိုးဘကုန်း
ခါးက ခပ်ကုန်းကုန်း
သန်စွမ်းပါလို့ ကျန်းမာတုန်း။

မ

မ . . . မမ . . . မမလေး
မရွေးမုန်ကို စားမယ်လေး
မကုန်တာလေး ချန်လို့ထား
မနက်ဖြန်အတွက်လား။

ယ

ယပက်လက်လေး ယပက်လက်လေး
ကကြီး ပြောင်းပြန်ရေး
ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ယမင်းရုပ်
ပြုံးပြုံးကလေး ဟန်ပန်လုပ်။

ရ

ရကောက်ရကောက် ကိုရကောက်
ရထားစီးလို့ ခရီးရောက်
ပွဲခင်းရောက်ခါ ပျော်စရာ
ရဟတ် စီးကြမှာ
ရနံ့ဖြာတဲ့ ရေမွှေးလေး
ဝယ်သွားကြစို့လေး။

လ

လ . . . လ . . . လ . . . လ ဖိုးရွှေလ
မိုးပေါ်သာတဲ့ လ
အမှောင်ညကို လရောင်ခွင်း
လင်ပန်းကြီးလို ငွေလမင်း။

ဝ

ဝလုံး ဝလုံး ဖိုးဝလုံး
ချစ်စရာလေး ဖိုးဝလုံး
ချိုချိုပြုံးတဲ့ ဝလုံးရယ်
ဝိုင်းဝိုင်းကလေး ရေးပါတယ်။

သ

သကလေး သကလေး ချစ်စရာသကလေး
သရက် သခွား ချိုချိုအေး
သဇင်ပန်းက ကြူကြူမွှေး
အဲဒါ သကလေး။

ဟ

ဟကလေးဟကလေး
သားသားမီးမီး သံချိုတေး
ဟ . . . ဟလေး ရယ်သံပေး
မေမေနားဝင်အေး။

အ

အ အမေ တို့တိုင်းပြည်
အမြဲ ချစ်ခင်ပေ
အမေရဲ့သား မြန်ပြည်ဖွား
အများအတွက် တို့ကြိုးစား။

မြန်မာတေးကဗျာများ

၁။ ကျောင်းခန်းဝင်

မနီကလေး လွယ်အိတ်ပြင်
 ပိတောက်ပန်းနဲ့ ကျောင်းခန်းဝင်။
 မင်္ဂလာပါဆရာမ
 ညီညီညာညာနှုတ်ဆက်ကြ။
 ဝလုံးကလေး ချစ်စဖွယ်
 ဝိုင်းအောင် ရေးတတ်တယ်။
 စံပယ်လိုဖြူဖြူဖွေး
 ဝလုံး ကြူကြူမွေး။ ။

(တင်မိုး)

၂။ လူရှည်ကြီး

(လူရှည်ကြီးလိုလျှောက်)၂
 (လူရှည်ကြီးလို)⁹လျှောက်
 (လူပုလေးလိုလျှောက်)၂
 (လူပုလေးလို)⁹ လျှောက်
 (လူဝကြီးလိုလျှောက်)၂
 (လူဝကြီးလို)⁹ လျှောက်
 (လူပိန်လေးလိုလျှောက်)၂
 (လူပိန်လေးလို)⁹လျှောက်
 (မင်းသားလေးလို)၂
 (မင်းသားလေးလို)⁹ က
 (မင်းသမီးလေးလို)၂
 (မင်းသမီးလေးလို)⁹က။

(ECD)

၃။ ခေါင်း၊ ပခုံးနဲ့ ခြေဖျား

[ခေါင်း၊ ပခုံးနဲ့ ခြေဖျား
 (ခြေဖျား)၂
 ခေါင်း၊ ပခုံးနဲ့ ခြေဖျား
 မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်းနဲ့ပါးစပ်]၂။

(ECD)

၄။ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး

အိပ်ရာထလျှင် မျက်နှာသစ်လို့
 မညစ်ပတ်အောင်နေပါမယ်၊
 မျက်နှာသစ်လျှင်သွားပါတိုက်လို့
 ကျန်းမာရေးကိုဂရုစိုက်မယ်၊
 အုန်းဆီလိမ်းကာ ခေါင်းကိုဖြိုးလို့
 ခြေသည်းလက်သည်းလှီးပါမယ်၊
 အင်္ကျီ၊ လုံချည် ကြေးညော်ကင်းအောင်
 သန့်သန့်ရှင်းရှင်းဝတ်ပါမယ်၊
 ကျောင်းသွားချိန်မှာငါတို့သွားလို့
 နားချိန်နားလို့ကစားမယ်၊
 (ကစားမယ်)၂။

(ECD)

၅။ မျက်စိလေးကမြင်တယ်

မျက်စိလေးက မြင်တယ်
 နားကလေးက ကြားတယ်
 နှာခေါင်းလေးက လေကိုရှူရတယ်
 ဦးနှောက်လေးက တွေးကာ
 ပါးစပ်လေးကိုဟကာ
 ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်သီချင်းဆိုကြစို့ကွယ်
 ပျော်ရွှင်တယ်။

(ECD)

၆။ တို့လည်းလုပ်နိုင်တယ်

တို့များငယ်သော်လည်းအလုပ်လုပ်တတ်တယ်၊
 ဘယ်အလုပ်မဆိုတို့များလုပ်တတ်တယ်။
 (ရေခပ်ပေး)⁹ တတ်တယ်
 (ဟင်းရွက်ခြေ)⁹ တတ်တယ်
 (တံမြက်စည်းလှည်း)⁹ တတ်တယ်
 တို့များငယ်သော်လည်းအလုပ်လုပ်တတ်တယ်။

(ECD)

၇။ ဘူးသီးကလေးဝတုတ်တုတ်

ဘူးသီးကလေးဝတုတ်တုတ်
ညီညီဖိုးဝရုပ်၊
ခေါင်းစုတ်ဖွားနဲ့စောင်ခြံတယ်
ပြောင်းဖူးကိုကိုရယ်၊
လှချင်လွန်းလို့ကြက်တောင်စည်း
မီးမီးနာနတ်သီး၊
ပိန်ပိန်သေးသေးအရပ်ရပ်
ဖေဖေပဲလင်းမြေ၊
မေတ္တာထားလို့ ကရုဏာကြီး
မေမေ ဖရဲသီး။

(ECD)

၈။ တောထဲက မိသားစု

မဆိုစကောင်း၊ ဆိုစကောင်း
သိုးကလေးနဲ့ကိုရွှေဒေါင်း
လမ်းကြိုတ်စက်ကိုမောင်း။
ဆိုကောင်းပါရဲ့ ပူးနဲ့ယုန်
ချမ်း၍မီးကိုလုံ
ဟိုချုံပေါ်က ဝက်ဝံထီး
မိကျောင်းကြီးကိုစီး။
စာဝုတီးက တေးသံချို
အသံလွှင့်သီဆို
မလေးခိုနဲ့ ကိုရွှေဖား
ကခုန်တမ်းကစား။

၉။ ဖိုးကြက်တော

ရွှေခဲကလေး ဖိုးကြက်တော
မှန်တာရဲရဲပြော
လိမ်မပြောနဲ့မောင်လေးရယ်
ရွှေခဲလှောင်လိမ်မယ်
လိမ်တယ်ဆိုတာသတ္တိနည်း
လူညံ့လူကြောက်ပဲ။ ။

(တင်မိုး)

၁၀။ အလှူပွဲ

ရွှေခိုးပတ်ဗေတိုးပတ်
ဗေတိုးပတ်ရွှေခိုးပတ်။
ဗေတိုးပတ်ပိန်ပေါင်ထီ
ပတ်မကြီးကမြည်။
အိုးစည်အိုးစည်အိုးစည်သား
ဟေလားမောင်တို့ ဝါး။
ဝါးလက်ခုပ်မြှောက်လို့ချို
ဖြောက်ဖြောက်အသံမြည်။
တီ - တီ - တီ ကိုရွှေနဲ့
လွမ်းအောင်သူကခွဲ
မောင်တို့အလှူပွဲ။ ။

(တင်မိုး)

၁၁။ မွေးနေ့

ပျော်ရွှင်စရာမွေးနေ့ သင့်အတွက်
သူငယ်ချင်းရဲ့ မွေးနေ့
ပျော်ရွှင်စွာအားလုံး လက်ခုပ်တီး
အားလုံးသီချင်းဆို သင့်အတွက်

(KG Team)

၁၂။ ဓမ္မစာစီသံ

ကကာဓီကီကူကူ
ရွှေချိုးကလေးကတူကူကူ
တတာတိတိတူတူ
မီးရထားကြီး တူတူတူ
မမာမိမိမူမူ
မီးမီးလေးကမူမူမူ
ဟဟာ ဟိဟိ ဟုဟူ
ရွှေမောင်းသံကြီး ဒူ ဟူ ဟူ။

(တင်မိုး)

၁၃။ တစ်လှမ်းတိုးပါ
ရှေ့ကိုတိုးလှမ်းပါ။ နောက်ကိုဆုတ်လိုက်ပါ။
ကိုယ်တစ်ပတ်လှည့် လက်ဆက်ကူညီပါ။
ရှေ့ကိုတိုးလှမ်းပါ။ နောက်ကိုဆုတ်လိုက်ပါ။
ပခုံးလေးတွန်းလို့ ကူညီခိုင်းပင်းပါ။
(ရှာလာ လာ လာ လား)⁹ ကူညီပါ။
(ရှာလာ လာ လာ လား)⁹ ဟေ့ကူညီကြပါ။
(ECD)

၁၄။ ဖိနပ်ကလေး
ဖိနပ်ကလေးကို (ညီညီကွယ်)⁹
ဖိနပ်လေးကို ညီညီကွယ်စီကာထားရမယ်။
စာအုပ်ကလေးကို (ညီညီကွယ်)⁹
စာအုပ်လေးကိုညီညီကွယ်စီကာထားရမယ်။
အမှိုက်ကလေးကို (အတူတူကွယ်)⁹
အမှိုက်ကလေးကိုအတူတူကွယ်ပြိုင်တူကောက်
ကြမယ်။
ကစားရတာပျော်ပါသလား(ပျော်ပါတယ်)⁹
ကစားပြီးရင် ဘာလုပ်မလဲ . . . ပြန်ကာ
သိမ်းရမယ်။
(ECD)

၁၅။ သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင်
(သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင် လက်ခုပ်တီး)⁹
သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင်
အားရပါးရလက်ခုပ်တီး
သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင် လက်ခုပ်တီး။
(သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင် ခေါင်းကိုငြိမ့်)⁹
သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင်
အားရပါးရခေါင်းကိုငြိမ့်
သင့်ကျောင်းထဲမှာ ပျော်ရွှင်လျှင် ခေါင်းကိုငြိမ့်။
(ခြေကိုဆောင့်) (နှာကိုချေ) (အားလုံးလုပ်)
စသည်တို့အစားထိုး၍ ဆက်ဆိုပါ။
(ECD)

၁၆။ တို့ကျောင်း
ပန်းကလေးများပွင့်တော့မည်
ဖူးတံဝင့်လို့ချီ၊
နေခြည်မှာရွှေရည်လောင်း
ငါတို့စာသင်ကျောင်း။

၁၇။ သူငယ်ချင်း
နာနတ်သီးနဲ့ ခူးရင်းဟာ
သူငယ်ချင်းတွေပါ။
တစ်နေ့သောအခါရန်ဖြစ်ကြ
ခူးရင်းသီးက ဆူးနဲ့ချ။
နာနတ်သီးရဲ့မျက်နှာဝယ်
ဆူးချက်တွေက ကြွယ်
သူတို့နှယ်ရန်မဖြစ်နဲ့
သင့်အောင်ပေါင်းကြကွဲ့။
(ECD)

၁၈။ ကြက်ဖတ်နံညင်
ကြက်ဖတ်နံညင် တောကိုဝင်
မောင်ရင်လာ လေးနဲ့ပစ်
မပစ်ပါနဲ့ မောင်ရင်ရယ်
ကြက်တက် စူးပါ့မယ်
ဘယ်ဘက်က စူးစူး
ညာဘက်က စူးစူး
ခွပ်လိုက်ကြစို့ သူငယ်ချင်း
အောက် အီ အီး အွတ်။
(ECD)

၁၉။ ဈေးထဲသွားကြမယ်
ဖေဖေနဲ့အတူတူကွယ် ဈေးထဲသွားကြမယ်
မေမေနဲ့အတူတူကွယ် ဈေးထဲသွားကြမယ်၊
(ဝယ်မယ်ကွယ်)⁹ အသားနဲ့ငါးနဲ့ဝယ်
(ဝယ်မယ်ကွယ်)⁹ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဝယ်။
(ECD)

၂၀။ သစ်ပင်စိုက်ကြစို့
သစ်ပင်လေးတွေစိုက်ကြမယ်
တို့ကမ္ဘာလေးလှဖို့ကွယ်၊
သစ်ပင်စိုက်ပါ တို့ကမ္ဘာ
သာယာလှပ စိမ်းမြမြ။

၂၁။ ဗေတိုးတပ်
ဗေတိုးတပ်ဗေတိုးတပ်
မီးမီးလေးက မတ်တတ်ရပ်
ဖူးပွင့်လာတဲ့ ကြာပွင့်ချပ်။
ဗေတိုးတပ်ဗေတိုးတပ်
ခါးကိုညွတ်လို့ ပန်းဆွတ်တတ်
လက်ကလေးကိုကွေးကာဆတ်။
ဗေတိုးတပ် ဗေတိုးတပ်
ခေါင်းငဲ့လည်ငဲ့ ယိမ်းနွဲ့တတ်
မျက်နှာကလေးက ပြောင်စပ်စပ်
မေးကလေးက တဖတ်ဖတ်
ဗေတိုးတပ် ဗေတိုးတပ်။

(တင်မိုး)

၂၂။ လေငြိမ်ငြိမ်
လေငြိမ်ငြိမ် ၊ သစ်ပင်ကြီးကငြိမ်
လေပြင်းတိုက်တော့ဘာဖြစ်တယ်၊
(ဟောဒီလိုဖြစ်တယ်)။
အရှေ့ကတိုက်ပြန်တော့
အနောက်ကို (ယိမ်းတယ်)။
အနောက်ကတိုက်ပြန်တော့
အရှေ့ကို (ယိမ်းတယ်)။
လေငြိမ်ငြိမ်၊ သစ်ပင်ကြီးက (ငြိမ်)။

(ECD)

၂၃။ ရွှေစွန်ညို
ရွှေစွန်ညို ဘာကိုလိုလိုဝဲပါတယ်
မထွေးလိုလိုဝဲပါတယ်။
မထွေးမပါ တို့ချည်းသာ
ပါပါလျက်သားနောက်ကထား
မထွေးအသားခါးလှတယ်၊
ချောင်းငယ်ရေနဲ့ဆေးပျံ့မယ်။
ချောင်းငယ်ရေချမ်း နွေမှာခန်း
မြစ်ငယ်ရေနှင့် ဆေးပျံ့မယ်။
မြစ်ငယ်ရေချမ်း နွေမှာခန်း
ပင်လယ်ရေနဲ့ဆေးပျံ့မယ်။
ပင်လယ်ရေချမ်း နွေမှာခန်း
ပင်လယ်ရေ ဘယ်မခန်း
မထွေးအမိဖမ်း။

(ကျေးလက်ကဗျာ)

၂၄။ လှလှပပထားကြမယ်
အပင်ကလေးများလှပတယ်
ပန်းကလေးများပွင့်ကြတယ်
လှလှပပထားကြမယ်။
မချိုးနဲ့မဖဲ့နဲ့ဂရုစိုက်ကွယ်၊
ရေကိုမှန်မှန်လောင်းစို့ကွယ်၊
ပန်းပွင့်များများပွင့်ဖို့ရယ်။

(ABCD ကဗျာသံစဉ်)

၂၅။ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း
အောင်မလေးတော့/ဗျာ ပူလိုက်တာ
နွေရာသီရောက်လာ။
အောင်မလေးတော့/ဗျာ
လေပြင်းမုန်တိုင်းလာ၊
မိုးတွင်းရောက်ပြီလား။
နှင်းမှုန်တွေတဖွဲကျလို့လာ၊
ဆောင်းတွင်းရောက်ပြီကွာ။

(KG Team)

၂၆။ မိုးခြိမ်းသံကြား
မိုးတွေလေတွေတခြိမ်းခြိမ်း
(တုတ်တုတ်ဂိုမ်း)၂။
ယိမ်းကရအောင် ကရအောင်
ပတ်ပေခိုးပြောင်ပေခိုးပြောင်၊
မောင်တို့မယ်တို့ညီစေသား
ဝိုင်းကြပါလား ဝန်းပါလား
ဟေးလား မောင်တို့ဝါး။

(ECD)

၂၇။ ဖားငယ်ကလေး
(ဖားငယ်ကလေး)၂
သူတို့အော်သံကြား
(အုံးအွမ် ကွမ် ကွမ်)၂
အုံးအွမ် ကွမ် ကွမ် ကွမ်
(အမြီးမရှိ)၂ အသံကျယ်စွာအော်
(အုံးအွမ် ကွမ် ကွမ်)၂
အုံးအွမ် ကွမ် ကွမ် ကွမ်။

(ECD)

၂၈။ ခရီးသွားကြမယ်
ခရီးသွားကြမယ်၊ အတူတူလာ
သူငယ်ချင်းအားလုံး ပျော်စရာ
စီးကြ၊ မောင်းကြ၊ သွားကြမှာ
[(ပွမ်)၂ ကားကြီးမောင်းမယ်]⁹ (ပွမ်)²
[(တူ)၂ရထားကြီးမောင်းမယ်]⁹ (တူ)²
[(ပေါ်)၂ သင်္ဘောကြီးမောင်းမယ်]⁹ (ပေါ်)²
[(ဝီ)၂ လေယာဉ်ယုံကြီးမောင်းမယ်]⁹ (ဝီ)²
[(ကလင်)၂ စက်ဘီးလေးစီးမယ်]⁹ (ကလင်)²
[(ဝူး)၂ ဆိုင်ကယ်စီးမယ်]⁹ (ဝူး)²
[(လျှောက်)၂ လမ်းလေးလျှောက်မယ်]⁹ (လျှောက်)²။

(ECD)

၂၉။ ကိုကိုတစ်ကလေး
ကိုကို (၁) ကလေးထွက်လို့လာ
မမ (၂) လည်းပါ
ညီ (၃)၊ (၄)နဲ့ (၅) လည်းပါ
အားလုံး က ကြမှာ။

(ECD)

၃၀။ မီးရထားကြီး
[မီးရထားကြီး၊ ထွက်ခါနီးပြီ
ထွက်လို့လာပြီ၊ တံခါးပိတ်ထား
လျှိုးလျှိုး၊ လျက်လျက်
လျှိုးလျှိုး၊ လျက်လျက် ဝမ်းမြောက်စွာ]၂

(ECD)

၃၁။ မီးပွိုင့်လေး
လမ်းဆုံတိုင်းက မီးပွိုင့်မှာ
အရောင်သုံးမျိုးရှိတယ်ကွာ
အဝါရောင်လေးမြင်ရင်တော့
အရှိန်သပ်တာပေါ့။
အနီရောင်လေးမြင်ရင်ကွယ်
ကားလေးရပ်ကြမယ်
အစိမ်းရောင်လေးမြင်ရင်တော့
ကားကလေးထွက်တာပေါ့။
တို့တွေအားလုံး ဘေးကင်းရေး
မီးပွိုင့်လေးက ကာကွယ်ပေး။

(KG Team)

၃၂။ ပန်းကလေး ၁၀ ပွင့်
ပန်း ၁ ပွင့်၊ ပန်း ၂ ပွင့်၊ ပန်း ၃ ပွင့် ပါ
ပန်း ၄ ပွင့်၊ ပန်း ၅ ပွင့်၊ ပန်း ၆ ပွင့် ပါ
ပန်း ၇ ပွင့်၊ ပန်း ၈ ပွင့်၊ ပန်း ၉ ပွင့် ပါ
ပန်းကလေး ၁၀ ပွင့်ပါ။

၃၃။ တစ်၊ နှစ်၊ သုံး၊ လေး
(၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄)^၂
(၅၊ ၆၊ ၇)^၂
(၈ ပြီးတော့ ၈ ကွယ်)^၂
(၉၊ ၁၀)^၂။

၃၄။ ၁၊ ၂ စာကိုချစ်
တစ်နှစ်၊ စာကိုချစ်
သုံးလေး၊ မသိတာမေး
ငါးခြောက်၊ နှစ်ချင်းပေါက်
ခုနစ်ရှစ်၊ တပည့်ချစ်
ကိုးတစ်ဆယ်ကြိုးစားမယ်။

၃၅။ ကောက်ညှင်းပေါင်း
ကောက်ညှင်းပေါင်းလေး၊ ပူပူနွေး
နှမ်းထောင်းနဲ့ မွှေးမွှေး။
အုန်းသီးဖွေးဖွေးထည့်ရင်ကွယ်
သားသားကြိုက်ပါတယ်။
ကောက်ညှင်းပေါင်းသည် မမလေး
များများထည့်ပါ မနွေး။
တို့ဈေးလေးရဲ့ အရှေ့မှာ
မမရောင်းတဲ့ခါ၊
ဈေးဆိုင်ပြင်လို့တောင်းကိုချ
သားသားစားမယ်ဗျ။

(KG Team)

၃၆။ ပျော်ရွှင်စရာမွှေးနေ
(ပျော်ရွှင်စရာမွှေးနေ သင့်အတွက်)^၂
ပျော်ရွှင်စရာမွှေးနေ သင့်အတွက်ပါ
ပျော်ရွှင်စရာမွှေးနေ သင့်အတွက်
(KG Team)

၃၇။ ဘုရားပွဲတော်သွားစို့နော်
(တူပျော်ပျော်)^၂ဘုရားပွဲတော်သွားစို့နော်၊
သူငယ်ချင်းများနဲ့အတူပျော်၊
နွားလှည်းလေးနဲ့နော်၊
ဟေ့ နွားလှည်းလေးနဲ့နော်(တူပျော်ပျော်)^၂
ပွဲဈေးတန်းလေးလျှောက်လို့နော်၊
ကောက်ညှင်း ပေါင်းနဲ့ဘူးသီးကြော်၊
ဝယ်စားကြစို့နော်၊
ဟေ့ ဝယ်စားကြစို့နော်။

(ECD)

၃၈။ ကြက်ခြံကလေး
ရွှေကြက်ဖကြီးတွန်သံသာ
နံနက်မိုးသောက်ခါ၊
ကြက်မကြီးမှာအိပ်နေတုန်း
နို့လိုက်ပါအုန်း။
ကြက်ကလေးတွေနိုးတဲ့ခါ
ကျီကျီအော်သံသာ။
တို့ခြံထဲမှာ ကြည့်ပါအုန်း
မိသားတစ်စုလုံး။

(KG Team)

၃၉။ ပင်လုံ
လွတ်လပ်ပန်းကိုဘယ်နှယ်ဆွတ်တယ်
တို့ညီညွတ်လို့ဆွတ်နိုင်တယ်။
ရှမ်းချင်း၊ ကရင်၊ ကချင်များနဲ့
ရခိုင်၊ ကယား အသွယ်သွယ်။
ပင်လုံမြို့မှာတူဆုံကြလို့
တို့ပြည်မနဲ့တို့ပြည်နယ်။
သားချင်းညီနောင်တည်ထောင်မှုနဲ့
ပြည်ထောင်စုကြီး ပေါ်လာတယ်။
အမိနိုင်ငံ တာဝန်များကို
ကိုယ်အား ဉာဏ်အား ထမ်းကြမယ်။
ထမ်းမယ်ထမ်းမယ်။ ။

(တင်မိုး)

၄၀။ ရေ(၁)

ရေ ရေ ရေ ရေ ရေ
သောက်သုံးကြဖို့ရေ
ရေ ရေ ရေ ရေ ရေ
ဆေးဖို့၊ ကြောဖို့ရေ
ရေ ရေ ရေ ရေ ရေ
ချက်ဖို့ ပြုတ်ဖို့ရေ ၊
ရေကလေးဟာလေ အဓိက ကျလှပေ။
ထမင်းအသက် ခုနစ်ရက်
ရေအသက်က တစ်မနက်၊
ရေကောင်းရေသန့် ရှမှသာ
ကျန်းမာဝပြုံးမှာ။

(ECD)

၄၁။ ရေ (၂)

ရေတွေ ရေတွေ ဘယ်ကလာ
မိုးကောင်းကင်ကလာ၊
မိုးကောင်းကင်ကို ဘယ်လိုရောက်
ရေငွေ့ဖြစ်လို့ရောက်။
ရေငွေ့ ရေငွေ့ ဘယ်ကလာ
ကမ္ဘာမြေကလာ၊
ပင်လယ်ပြင်မှာ နေပူတော့
ချောင်းမြောင်းအိုင်မှာ နေပူတော့
ရေငွေ့ဖြစ်တာပေါ့။
ရေငွေ့ဖြစ်တော့လေထဲပါ
ကောင်းကင်ပြန်တက်ကာ၊
ကောင်းကင်ကြီးဟာ အေးလာတော့
(ရေပြန်ဖြစ်တာပေါ့)။

(KG Team)

၄၂။ မနှင်းတို့အိမ်

ဟိုဘက် ကမ်းက မီးထိန်ထိန်
သည်ဘက်ကမ်းက မီးထိန်ထိန်
ဆီမီးထိန်ထိန်လင်းပါတဲ့ မနှင်းတို့အိမ်။

(ECD)

၄၃။ ငါးကလေးတွေ

ငါးကလေးတွေ ငါးကလေးတွေ
ရေထဲက ငါးကလေးတွေ၊
အဖြူရောင်လေးတွေ အဝါရောင်လေးတွေ
အို အစုံပဲဟေ့။
ငါးကလေးတွေ ငါးကလေးတွေ
ရေထဲက ငါးကလေးတွေ၊
ဟိုဘက်ကူးလိုက် သည်ဘက်ကူးလိုက်
ပျော်စရာအလွန်ကောင်းတယ်။

(ECD)

၄၄။ ပုရွက်ဆိတ်

ပုရွက်ဆိတ်ကလေးအချိန်မဖြုန်းပါ
ပျင်းရိပြီးတော့အိပ်မနေပါ။
(ဘယ် ညာ)၊ တန်းစီကာ
ကြိုးကြိုးစားစား အလုပ်လုပ်တာ
ကွန်ပျက်တို့လည်းအချိန်မဖြုန်းပါ။
ပျင်းရိပြီးတော့အိပ်မနေပါ။
(ဘယ် ညာ)၊ တန်းစီကာ
ကြိုးကြိုးစားစား အလုပ်လုပ်မှာ။

(ECD)

၄၅။ ကိုယင်ကောင်

(ကိုယင်ကောင်)၊
သိပ်ရွံဖို့ကောင်း။
မစင်လည်းစား ဟင်းလည်းစား
ဟိုနဲ့ဒီကူးသွား။
သူ့ခြေလက်တွေ ဆေးနေတာ
တို့ထမင်းဝိုင်းပေါ်မှာ
မောင်းပါဟ မောင်းပါကွ။
အဝေးသို့ထွက်သွားအောင်
ထမင်းဝိုင်းလေးအုပ်ထားရအောင်
သွားတော့ ကိုယင်ကောင်။

(ECD)

၄၆။ လိပ်ပြာလေး
(လိပ်ပြာလေးတွေ)၂
(လှလိုက်တာ)၂
(ပန်းဝတ်ရည်ကိုစုပ်တယ်)၂
(လှပါတယ်)၂

(ECD)

၄၇။ ကျောင်းနေစ
က ခ ဂ ဃ င
သားသား ကျောင်းနေစ၊
စ ဆ ဇ ဈ ည
မိတ်သစ် ဆွေသစ်ရ၊
တ ထ ဒ င န
အတူ ကစားကြ၊
ပ ဖ ဝ ဘ မ
ကဗျာရွတ်ဆိုကြ၊
ယ ရ လ ဝ သ
စာရေး စာဖတ်ကြ၊
ဟ ဋ အ
ပျော်ဖို့ ကောင်းသပ။

မောင်တင်စိုး (သစ်ရာကောက်)

၄၈။ အားလုံးညီညွတ်တယ်
၁၊ ၂၊ ၃ ညီမပန်းတွေကုံး
၄၊ ၅၊ ၆ နွားနို့မှန်မှန်သောက်
၇၊ ၈၊ ၉ ဥယျာဉ်လေးကိုပျိုး၊
၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂ ကိုယ့်တိုင်း ကိုယ့်ပြည်ချစ်
၁၃၊ ၁၄၊ ၁၅ ပန်းချီဆွဲပါလား
၁၆၊ ၁၇၊ ၁၈ အမှိုက်ယူလို့ပစ်
၁၉ နဲ့ ၂၀ အားလုံး ညီညွတ်တယ်။

(တင်စိုး)

၄၉။ လမင်းထဲက ယုန်ကလေး
လမင်းထဲက ယုန်ကလေး
အသားဖြူဖွေးဖွေး။
တောင်ဝှေးထောက်တဲ့အဘိုးအို
မောင့်ဆီလာပါဆို။
မလာလို့နေပါရော့
လူလေးလာမှာပေါ့။

(တင်စိုး)

၅၀။ လယ်စောင့်တဲ
မိုးရေတက်ရေတဖွေးဖွေး
ကွင်းကျယ်အဝေးဝေး။
လယ်စောင့်တဲလေးခြေတံရှည်
မိုးကုပ်အောက်မှာတည်၊
ကြာနီတစ်ပွင့် ဖြူတစ်ပွင့်
တဲနှင့်ပန်တင့်။

(မင်းသုဝဏ်)

၅၁။ တို့တာဝန်
သည်အိမ် ဘယ်သူ့အိမ်
တို့အိမ်။
တို့အိမ်ကောင်းအောင် ဘယ်သူပြု
ငါတို့ မိသားစု။
သည်ကျောင်း ဘယ်သူ့ကျောင်း
တို့ကျောင်း။
တို့ကျောင်းဂုဏ်ကို ဘယ်သူဆောင်
ငါတို့ကျောင်းသူ ကျောင်းသားမောင်။
သည်မြေ ဘယ်သူ့မြေ
တို့မြေ။
တို့မြေသာကြောင်း ဘယ်သူလောင်း
ငါတို့ ပြည်သူ့အပေါင်း။ ။

(တင်စိုး)

၅၂။ အိမ်

(အိမ်)၊ သားသား/မီးမီးတို့ရဲ့အိမ်
(အိမ်)၊ ပျော်ရွှင်ရတဲ့အိမ်
အိမ်. . . . သားသား/မီးမီးတို့ရဲ့အိမ်
တို့အိမ် ကလေးဟာလေးနွေးထွေးလှပေါ့လေ။
(KG Team)

၅၃။ ညောင်ဝေါင် ညောင်ဝေါင်

ပူစီကလေး ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်
ကြွက် မရလို့မိုင့်။
တိုင်ကြို တိုင်ကြား လျှောက်လို့သွား
အမြီး တဖွားဖွား။
ပူစီကလေး ဗိုက်ဆာလောင်
မဆော့နိုင်ရှာ ပေါင်။
ညောင်ဝေါင် ညောင်ဝေါင် အော်လို့ညည်း
ပူစီ ဒေါသကြီး။ ။
(တင်မိုး)

၅၄။ တာဝန်ကိုယ်စီ

ညီမလေးက တံမြက်လှည်း
ညီညီထင်းတွေခွဲ။
ရေဆွဲတာက ကိုလေးပါ
မမဈေးသွားတာ၊
မေမေမှာ ထမင်းချက်
ဖေဖေရုံးကိုတက်။

၅၅။ ဘဲကလေး

ရေကန်နံ့ဘေး ဘဲကလေး
ရေကူးမယ်တဲ့လေး။
လယ်တဲကလေး ကမ်းစခံ
ဘဲငယ်ကူးရသည်၊
ဘာမထိတဲ့ဘဲကလေး
ကူးမယ်အဝေး ကမ်းအဝေး။ ။
(တင်မိုး)

၅၆။ ငှက်ကလေးနီနီ

ငယ်သော ငှက်ကလေးနီနီ
သစ်ကိုင်းပေါ်မှာ ထိုင်နေ၊
အမြီးကလေးက လှုပ်၍နေ
(လှုပ်)၊ လှုပ်၍နေ၊
အမြီးကလေးက လှုပ်၍နေ၊
ခေါင်းကလေးက ငြိမ်၍နေ၊
အမြီးကလေးက လှုပ်၍နေ
(လှုပ်)၊ လှုပ်၍နေ။
(ECD)

၅၇။ ရွှေရောင်ငွေရောင်

ပိတောက်ပန်းတွေ ဝင်းထိန်ထိန်
သင်္ကြန်ကျတဲ့အချိန်။
မိုးပြေးတစ်ကြိမ်ရွာရင်လည်း
ရွှေရောင်ဝင်းခနဲ။
ပိတောက်ပန်းတွေအပေါ်မှာ
နေခြည်လက်လက်ဖြာ။
လေပြေတစ်ခါသွေးရင်လည်း
ငွေရောင်ထင်းခနဲ။
(တင်မိုး)

၅၈။ ဆင်မျောက်ယုန်

ယုန်ကလေးအရွယ်ငယ်
ဆင်ကြီး ကြီးလှတယ်
ယုန်မျောက်ဆင်ကွယ်အကုန်လုံး
ဆင်ကြီး အကြီးဆုံး။

၅၉။ ဖြူဖွေးလှတဲ့ယုန်

ဟိုခုန်သည်ခုန် တခုန်ခုန် (ဖြူဖွေးလှတဲ့ယုန်)၊
ဟိုနေရာမှာလည်း တခုန်ခုန်
ဒီနေရာမှာလည်း တခုန်ခုန်
ဟိုခုန်သည်ခုန် တခုန်ခုန် ဖြူဖွေးလှတဲ့ယုန်။
(ECD)

အင်္ဂလိပ် စာကဏ္ဍများ

1. Hello, what's your name?

[(Hello)³what's your name?]²
(my name is Pusu)³
(Hello, Pusu)² Hello

2. Good Morning

(Good Morning to you)²
Good Morning dear my friends,
Good Morning to you.

3. A, B, C, D, (1)

A, B, C, D, E, F, G
H, I, J, K, L, M, N, O, P
Q, R, S, T, U, V
W, X, Y, Z

4. A, B, C, D, (2)

A, B, C, D, E, F, G
H, I, J, K, L, M, N, O, P
Q, R, S, T, U and V
W, X, Y and Z

5. Good bye

Goodbye Goodbye everybody
Goodbye Goodbye see you again
Goodbye John, Goodbye Sue
(Goodbye)² bye bye bye

6. Tomy Tomy

Tomy Tomy (how old are you today)²
I am five years old
One, two, three, four, five

7. Are you Sleeping

(Are you Sleeping)² (Brother John)²
(Morning bells are ringing)²
(Ding Ding Dong)²

8. I caught a fish

1, 2, 3, 4, 5
Once I caught a fish alive.
Why did you let it go?
Because it bit my finger so.

9. Sunday, Monday

(Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday
Thursday, Friday, Saturday)²

10. One, Two

One, Two, Buckle my shoes
Three, Four, Shut the door
Five, Six, Pick up sticks
Seven, Eight, Lay them straight
Nine, Ten A big fat hen

11. Head & Shoulders

Head and Shoulders, (knees and toes)³
Head and Shoulder, knees and toes, eyes,
ears, nose and mouth.